

سیاست اروپا در ایران

اوراقی چند از تاریخ سیاسی و دیپلماسی
به انضمام چند گفتار دیگر و بعضی اسناد و نامه‌ها

www.ketab.ir

عنوان اصلی: La Politique Européenne en Perse: Quelques Pages de l'Histoire Diplomatique, 1921.	عنوان و نام بدیدآور
افشار، محمود، ۱۳۶۲ - ۱۲۷۲ .	سرشناسه
سیاست اروپا در ایران: اولاقی چند از تاریخ سیاسی و دبلوماسی با اضمام چند گفتار دیگر از مؤلف و بعضی اسناد و نامه‌ها / تألیف دکتر محمود افشار بزدی؛ ترجمه دکتر سید ضیاءالدین دهشیری	مشخصات نشر
تهران: بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار با همکاری سخن، ۱۴۰۱.	مشخصات ظاهری
۷۰۰ ص. نقشه (رنگ).	فروضت
مجموعه انشایات ادبی و تاریخی موقوفات دکتر محمود افشار بزدی؛ شماره ۸، گنجینه آثار دکتر محمود افشار بزدی؛ ۱۰.	شابک
فهرست توییس براساس اطلاعات فیبا.	وضعیت فهرست توییس
فهرست توییس قبلی.	یادداشت
فارسی - فرانسه.	یادداشت
فهرست توییس براساس اطلاعات فیبا.	یادداشت
ایران -- تاریخ -- دخالت خارجی.	موضوع
ایران -- روابط خارجی -- اروپا.	موضوع
ایران -- روابط خارجی -- ایران.	موضوع
قراردادها -- ایران.	موضوع
ایران -- تاریخ -- قاجاریان، ق ۱۳۴۴ - ۱۱۹۳ .	موضوع
ایران -- سیاست و حکومت -- ق ۱۳۴۴ - ۱۱۹۳ .	موضوع
دهشیری، سید ضیاءالدین، ۱۳۷۹ - ۱۳۰۲ ، مترجم.	شناسه افزوده
بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار.	شناسه افزوده
DSR ۱۳۲۱ / ۷ مس ۱۳۸۳ .	ردیبلدی کنگره
.۹۵۵ / ۷۴	ردیبلدی دیویس
.۳۸۲ - ۳۲۲۴۱	شماره کتابشناسی ملی

سیاست اروپا در ایران

اوراقی چند از تاریخ سیاسی و دیپلماسی
به انضمام چند گفتار دیگر و بعضی اسناد و نامه‌ها

دکتر محمود افشار یزدی	تألیف
دکتر سید حمید الدین دهشیری	ترجمه
کاوه حسن بیکلو	گرافیست، طراح و مجری جلد
صفد	لیتوگرافی
آزاده	چاپ متن
حقیقت	صحافی
۱۱۰ نسخه	تیراز
۱۴۲	چاپ سوم

ناشر

انتشارات دکтор محمود افشار
خیابان ولی عصر، بالاتر از پارک وی، خیابان عارف نسب، کوی دیبر سیاقی (الدن)، شماره ۶
تلفن: ۰۲۲۷۱۷۱۱۵ - دوزنما: ۰۲۲۷۱۷۱۱۴
با همکاری انتشارات سخن
خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، خیابان وحید نظری، پلاک ۴۸
تلفن: ۰۲۶۹۵۳۸۰۴ - دوزنما: ۰۲۶۴۵۰۶۲
تلفن تماس برای تحویل کتاب در تهران و شهرستان‌ها
۰۲۶۹۵۳۸۰۴ - ۵

بهنام پروردگار

یادداشت واقف

اول

طبق ماده ۲۳ وقفارمه اول مورخ یازدهم دی ماه ۱۳۳۷ ه.ش. درآمد باید صرف ترجمه و تالیف و چاپ کتب و رسالات که با هدف این موقوفات موافق باشد و همچنین کمک به مجله آینده در صورت احتیاج و احتمالاً دادن جوايز به نویسندهان به شرح دستور این وقفارمه گردد.

دوم

هدف اساسی این بنیاد ملی طبق ماده ۲۵ وقفارمه تعیین زبان فارسی و تحکیم وحدت ملی در ایران می باشد. بنابراین کتبی که با هدف این موقوفات منتشر می شود باید مربوط به لغت و دستور و ادبیات فارسی و چهارهای تاریخی و تاریخ ایران باشد. کتب کلاسیکی مدارس عمومی نباید با درآمد این موقوفات چاپ شود.

سوم

طبق ماده ۲۶ مقداری از کتب و رسالات چاپ شده با بودجه این موقوفات باید به طور هدیه و به نام این موقوفات به مؤسسات فرهنگی، کتابخانه ها و قرائتخانه های عمومی ایران و خارج و بعضی از دانشمندان ایران و مستشرقین خارجی فرستاده شود.

چهارم

چون نظر بازرگانی در انتشارات این موقوفات نیست و تا حدی تحمل زیان هم جایز است طبق ماده ۲۷ وقفارمه هیچ کتاب و رساله نباید کمتر از قیمت تمام شده و همچنین مبلغی زائد از بهای تمام شده با افزایش صدی ده تا بیست و پنج قیمت گذاری شود... این افزایش ۲۵ درصد به واسطه حداقل حق الزرجمة فروشندهان و هزینه ای است که برای پست و غیره تحمل می شود. از کتابفروشان تقاضا داریم که در این امر خیر ملی که ابدأ جنبه تجاری ندارد با ما باری و تشریک مساعی بنمایند.

فصل دهم: این فصل در مورد اینکه آنچه که در این فصل تاکنون مذکور شده بود در حقیقت چه بود و آنچه که در حقیقت اتفاق افتاده است می‌گذرد.

فهرست مندرجات

دیباچه توضیحی درباره کتاب، علت اهداء اصل کتاب به پروفسور براون

- ۱۹ و سبب ارادت من به او
 ۲۶ بیشگفتار

بخش نخست

سیاست روسیه

- ۳۱ مقدمه
 ۳۲ توسعه جویی روسیه به طرف دریای آزاد

۱

دوره نفوذ نظامی

- ۳۹ فصل اول از پطر کبیر تا کاترین دوم
 ۴۱ «وصیت‌نامه» پطر کبیر و سیاست اپرالیستی
 ۴۳ تسخیر قفقازیه
 ۴۵ تقسیم ایران میان روسیه و ترکیه
 ۴۷ فصل دوم از کاترین دوم تا الکساندر اول
 ۴۸ تحت الحمایه شدن گرجستان در برابر روسیه
 ۴۹ الحق گرجستان
 ۵۱ فصل سوم از الکساندر اول تا نیکلای اول
 ۵۱ روسی کردن گرجستان، تجدید مخاصمات
 ۵۳ ناپلئون، فتحعلی شاه، الکساندر و مسئله گرجستان
 ۵۸ فصل چهارم عهدنامه گلستان (۱۸۱۳)
 ۵۹ وراثت تاج و تخت
 ۶۱ ترتیب اداره دریای خزر
 ۶۳ فصل پنجم معاہدة ترکمنچای (۱۸۲۸)
 ۶۵ مسئله وراثت تاج و تخت

تریتب اداره بحر خزر، روابط تجاري و نمایندگان، قنسولي، فاريان و ملحق شدگان	
۶۷	به دشمن.....
۷۲	فصل ششم کاپیتولاسیون‌ها (قضات قنسولي).....

۲

دوران نفوذ مسالمت آمیز

۸۷	فصل هفتم سیاست مسالمت آمیز.....
۸۸	حادثه قتل گریبایدوف.....
۹۲	تیپ فراقان.....
۹۵	فصل هشتم استیلاي اقتصادي بر ایران.....
۹۶	بانک استقراضي ایران.....
۹۹	راههای ارتباطی.....
۱۰۳	(دبالة فصل پیش) سیاست تجاري.....
۱۰۸	فصل نهم سیاست گمرکی.....

۳

دوره اشغال نظامی

۱۱۳	فصل دهم روسيه و نظام مشروطه در ایران.....
۱۱۶	نقش سرهنگ لیاخوف.....
۱۱۸	اشغال تبریز به توسط سپاهیان روس
۱۱۹	پیروزی مشروطه طلبان، کناره گیری شاه
۱۲۰	مقابله نامه ۲۵ اوت ۱۹۰۹.....
۱۲۲	فصل یازدهم (دبالة فصل پیش) نقش روسيه برای بازگردانیدن شاه سابق.....
۱۲۹	فصل دوازدهم دسایس رووها بر ضد شوستر
۱۳۲	قضیه سرگرد استوکس.....
۱۳۵	قضیه شعاع السلطنه.....
۱۳۶	قضیه لوکوفر.....
۱۳۷	نخستین اتمام حجت روسيه، قطع روابط دیپلماتيك.....
۱۳۸	بیان نامه شوستر.....

فصل سیزدهم (دبالة فصل پیش)

- ۱۴۱ اتمام حجت ۲۹ نوامبر ۱۹۱۱ و عواقب آن.
- ۱۴۴ نقش حکومت بریتانیا
- ۱۴۶ افکار عمومی انگلستان
- ۱۴۷ افکار عمومی در فرانسه
- ۱۵۳ فصل چهاردهم سیاست وحشت‌انگیز و هراس
- ۱۵۴ قتل عام تبریز
- ۱۶۱ به توپ بستن حرم حضرت رضا^(ع) در مشهد
- ۱۶۵ فصل پانزدهم مسئله بی‌طرفی ایران در سال ۱۹۱۴
- ۱۶۵ مسئله قضائی
- ۱۷۰ قضایای واقع و اسناد و مدارک تاریخی
- ۱۷۵ وعده‌های رووها
- ۱۷۸ نقش آلمان و انگلستان

بخش دوم
سیاست انگلستان

- ۱۸۳ مقدمه
- ۱۸۴ امپراتوری هندوستان
- ۱۸۷ افغانستان «کشور حائل» هندوستان
- ۱۹۱ راههای هندوستان
- ۱۹۶ هندوستان، ایران و «بریتانیای اعظم»
- ۲۰۳ سخنی چند در پیرامون قرارداد ۹ اوت ۱۹۱۹ انگلیس و ایران

۱

دوران رقابت انگلستان و فرانسه

فصل اول ناپلئون و نقشه‌های حمله به هندوستان

- ۲۰۹ ۱- نقشه فرانسوی - هندی
- ۲۱۰ ۲- طرح فرانسوی - روسی
- ۲۱۱ ۳- طرح فرانسوی - ایرانی
- ۲۱۴ ۴- طرح فرانسوی - آلمانی

فصل دوم مبارزة کسب نفوذ در ایران بین فرانسه و انگلستان